

Hasseln är vanligen en flerstammig buske, upp till åtta meter hög. Den förekommer i mullrika och öppna skogar, skogsbryn och lövängar. Blomningen sker framför allt under vårvintern, men under milda vintrar kan vissa buskar börja sprida pollen redan under december månad. Hassel är vanlig i södra Sverige, upp till Dalälven. Längre norrut förekommer den på enstaka lokaler, framför allt vid bergbranter som är vända mot söder.

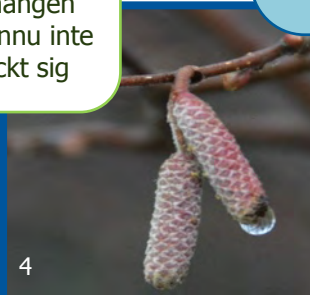
Vi prioriterar rapportering av datum för start av **hanblomning, lövsprickning, nötspridning och höstfärger**

Rapportera hanblomning

Hanblommorna sitter i 3-6 cm långa hängen. Varje blomma består endast av 2-4 ståndare, och det finns 1-4 blommor vid varje hängefjäll. Hanblomningen börjar när hängena har sträckt sig och du kan se ståndarknapparna tydligt mellan fjällen. Om det inte är allt för fuktigt i luften, ser du en rök av pollen när du slår försiktigt på hänget. Det behöver inte vara mer än ca +2°C för att pollenet skall släppas, ofta bara ur några ståndarknappar åt gången.

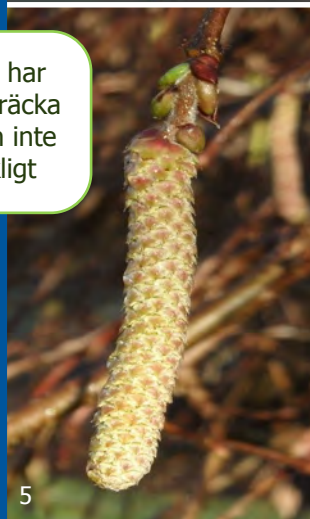
Vilande hanhängen som ännu inte sträckt sig

4

Rapportera när ståndarknapparna är synliga och sprider pollen!

Hänget har börjat sträcka sig, men inte tillräckligt

5

6

Ståndarknappar med pollen

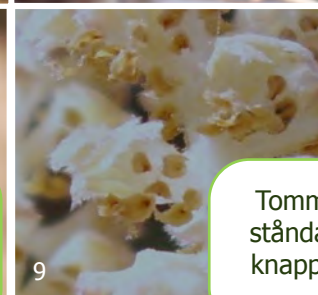
7

8

Tomt hänge

Tomma ståndarknappar

9

Honblomningen

Honblommorna utvecklas i knoppar, som kommer att utvecklas till korta, bladiga skott med nötter. Vid blomningen består pistillen av två långa, hallonfärgade märken och ett outvecklat fruktämne. Det finns flera blommor i varje knopp. De håller sig fräscha mycket länge. Märkena kan skadas av frost och bli mörka, men ny vävnad växer då ut nedifrån. Fruktämnet utvecklas först efter lövsprickningen, och fastän pollinationen sker under vintern, sker det inte någon befruktning förrän vid midsommar.

Rapportera lövsprickning

Lövsprickningen startar när busken upplevs grön på avstånd. Om du tittar närmare, skall åtminstone hälften av bladen ha kommit ut ur knoppen, men ännu inte utvecklats så långt att bladskافتet är synligt.

Hos hassel är bladskافتen omgivet av två stipler när de tränger ut ur knoppen. De kan dölja om skافتet kommit fram eller inte. Stiplerna faller snart av.

Rapportera när du ser hela bladskافتen men skافتet ännu inte kommit fram!!

Rapportera nötspridning

Du skall rapportera när ca 10-20 nötter fallit från busken. När nöten är mogen, lossnar den spontant och faller till marken. Men den är mycket begärlig för ekorren, musen, nötväckan eller nötkråkan, som ofta plockar nöten från busken, när skalet fortfarande är ljust, eller är snabb att ta hand om den på marken när den fallit av. Det gäller alltså att vara uppmärksam.

Ett befruktat fröämne utvecklas till en hasselnöt under sommaren. Först tillväxer skalet, och sedan hasselnötskärnan, som egentligen är ett embryo till en ny buske. Vid dålig pollination är nöten tom.

Rapportera när
nötterna börjar
falla från busken!

15

Rapportera höstfärger

Du skall rapportera att höstlövsfasen startar när en tredjedel av alla löv är gula (eller har annan höstlövsfärg).

Här kommer det en bild!

16

Kännetecken

Almblad kan påminna om hasselblad, men är omvänt äggrunda snarare än hjärtlika, och har alltid en sträv bladyta.